

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aan:
de colleges van bestuur
van de mbo-instellingen
in Nederland

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
1351897

Datum **23 MEI 2018**
Betreft Verbeteren communicatie aan studenten over hun afstudeerdatum en
de relatie met het tijdig stopzetten van het studentenreisproduct

Geachte heer/mevrouw,

Met deze brief wil ik graag, samen met de MBO Raad, uw aandacht vragen voor het feit dat jaarlijks een behoorlijk aantal (oud-)mbo-studenten een zogeheten 'ov-boete' ontvangt. Zij ontvangen deze ov-boete als ze hun studentenreisproduct te laat stopzetten. Alleen al in 2017 ging het om ongeveer 25.000 (oud-)studenten met een bol-opleiding.

Een deel van deze boetes ontstaat als gevolg van onduidelijkheid bij mbo-studenten over de datum waarop ze worden uitgeschreven uit de opleiding (en wat vervolgens de datum is waarop ze hun studentenreisproduct moeten stopzetten).

Met deze brief geef ik u graag wat meer informatie over het ontstaan van ov-boetes. Daarnaast verzoek ik u om uw studenten zo goed mogelijk te informeren over hun afstudeerdatum en de samenhang tussen die datum en het aflopen van hun recht op studiefinanciering en het studentenreisproduct.

Mbo-studenten lopen aan tegen ov-boetes

Studenten die een bol-opleiding in het mbo gaan volgen, kunnen bij DUO een studentenreisproduct aanvragen. Daarmee kunnen ze doordeweeks of in het weekend gratis of met korting reizen in het openbaar vervoer. Als DUO heeft vastgesteld dat een student reisrecht heeft, dan dient hij het studentenreisproduct zelf op een persoonlijke ov-chipkaart te laden. Dat gebeurt bij een zogeheten 'ophaalautomaat' (op een station of in een winkel).¹ Wanneer het reisrecht van de student eindigt (bijvoorbeeld als hij voortijdig stopt met de opleiding, of afstudeert), dan moet de student het studentenreisproduct zelf weer tijdig bij de 'ophaalautomaat' stopzetten. Hoe dit precies moet, staat aangegeven op de website van DUO.²

¹ De locaties van deze ophaalautomaten kunt u op deze website vinden:
<https://www.ov-chipkaart.nl/service-en-contact/servicepuntenzoeker.htm>

² Zie ook de website van DUO: <https://duo.nl/particulier/studentenreisproduct-stopzetten.jsp>

Zet een student zijn studentenreisproduct te laat stop, dan ontvangt hij een boete van DUO. Deze boete bedraagt momenteel €97,- per halve maand. Jaarlijks ontvangen, zoals ik al schreef, ongeveer 25.000 (oud-)studenten met een bol-opleiding één of meerdere ov-boetes.

Onze referentie
1351897

Hoe komt dat?

Er zijn verschillende redenen waarom studenten hun studentenreisproduct te laat stopzetten. Soms vergeten studenten het simpelweg. Uit onderzoek is echter ook gebleken dat het met name voor studenten in het mbo niet altijd duidelijk is wanneer hun reisrecht afloopt. Een belangrijke reden daarvoor is dat mbo-studenten niet altijd weten wat hun afstudeerdatum³ is en de datum waarop de school de student uitschrijft. Doordat studenten de afstudeerdatum niet kennen, en ze zich niet altijd realiseren dat deze afstudeerdatum direct bepalend is voor de datum waarop hun reisrecht verloopt, komen studenten er soms te laat achter dat ze hun studentenreisproduct moeten stopzetten en lopen ze tegen ov-boetes aan.

Wat doet DUO om zijn communicatie te verbeteren?

De afgelopen periode heeft DUO, in afstemming met studentenorganisaties, verschillende verbeteringen doorgevoerd in haar communicatie aan studenten over het stopzetten van het studentenreisproduct. Zo is er op de website van DUO een filmpje geplaatst waarin stap voor stap wordt uitgelegd hoe het studentenreisproduct stopgezet moet worden. Verder heeft DUO teksten op haar website verduidelijkt en wordt er vaker gecommuniceerd via social media.

Wat is de rol van uw mbo-instelling bij het voorkomen van ov-boetes?

DUO blijft de komende periode haar communicatie verbeteren. Om studenten echter optimaal te kunnen informeren over met name het moment van het stopzetten, is ook heldere communicatie vanuit uw school van cruciaal belang.

Ik zou u dan ook willen oproepen uw afstuderende studenten met een bol-opleiding vóór het einde van het schooljaar zo goed mogelijk te informeren over:

- 1) de datum waarop ze afstuderen en worden uitgeschreven van hun opleiding.
NB: het is belangrijk dat uw school dit zo vroeg van tevoren als mogelijk doet (en eventueel nog een reminder aan de betreffende studenten stuurt, als er veel tijd zit tussen het eerste communicatiemoment en de datum waarop ze afstuderen en worden uitgeschreven);
- 2) het feit dat zij kort na deze datum geen recht meer hebben op studiefinanciering en het studentenreisproduct;⁴
- 3) dat ze op de website van DUO meer informatie kunnen vinden over hoe ze hun studiefinanciering moeten stopzetten. En over hoe ze zélf hun studentenreisproduct moeten stopzetten bij een ophaalautomaat om boetes van DUO (momenteel €97,- per halve maand) te voorkomen. Dat laatste staat op de website: <https://duo.nl/particulier/studentenreisproduct-stopzetten.jsp>; en
- 4) wat een student moet doen als hij het niet eens is met de afstudeerdatum.

Wellicht kunt u het bovenstaande meenemen in de informatie die u al (online, per brief of in de klas) aan uw studenten geeft over wat ze moeten doen als ze klaar zijn

³ namelijk: de datum waarop de examencommissie vaststelt dat het examen is behaald.

⁴ het recht op studiefinanciering en het studentenreisproduct eindigt met ingang van de eerste dag van de maand volgend op de datum van uitschrijving.

met hun opleiding. En hoewel het natuurlijk de verantwoordelijkheid van de student is om kennis te nemen van de informatie die aan hem is verstrekt, verzoek ik u daarbij zo goed mogelijk rekening te houden met het feit dat een deel van de afstuderende studenten in de laatste fase van hun studie minder vaak aanwezig is op school (bijv. in verband met hun afstudeerstage) en ook minder vaak de digitale schoolomgeving raadpleegt.

Onze referentie
1351897

Vragen?

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben, dan kunt u deze stellen aan de voor uw onderwijsinstelling bekende contactpersoon binnen DUO.

Tot slot

Ik hoop u via deze brief voldoende te hebben geïnformeerd en vertrouw erop dat u uw medewerking wilt verlenen aan het verbeteren van de communicatie en daarmee aan het verminderen van het aantal ov-boetes aan mbo-studenten. Mede namens hen dank ik u alvast heel hartelijk voor uw inspanningen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven